

WANDELPUZZELTOCHT

Middelburg

Oude stadhuis - Vismarkt - Graanmarkt - Kuiperspoort - Kaaien - Oostkerk - Lange Jan -
Abdij - Zeeuws Museum - Molen De Hoop - Kloveniersdoelen en nog veel meer!

Afstand: 6 km

Gratis aangeboden door:

belduna

PuzzeltochtOnline is een dienst van Belduna

Wandelpuzzeltocht door Middelburg

Welkom in de historisch hart van het eiland Walcheren!

- In deze wandelpuzzeltocht van ongeveer 6 km worden 30 multiple choice vragen gesteld over allerlei interessante bezienswaardigheden die je op je route door Middelburg zult tegenkomen. De antwoorden op deze vragen zijn soms eenvoudig te vinden op informatieborden die vlak bij - of tegen de gevel van - de desbetreffende bezienswaardigheid zijn aangebracht. Er zijn echter ook een aantal vragen die je niet zo maar 1-2-3 kunt beantwoorden. Hierbij is het de bedoeling dat je de bezienswaardigheid of attractie daadwerkelijk bezoekt óf raad vraagt bij het VVV c.q. de plaatselijke bevolking. Uiteraard staat het je vrij om het internet te raadplegen. Kortom: Aan jou de keuze hoe je de puzzeltocht maakt!
- Het is niet noodzakelijk om de wandelpuzzeltocht vanaf vraag 1 te doorlopen. Je bepaalt zelf bij welke vraag je wilt beginnen;
- In de puzzel kom je achter de antwoorden bij vraag 16 t/m 30 de volgende notatie tegen: A<getal> -> P<getal>. Voorbeeld: A3 -> P7. Dit betekent dat de letter achter het antwoord op vraag 3 de 7e letter vormt van de oplossing van deze wandelpuzzeltocht (NB: De letter "A" staat voor "Antwoord", de "P" voor "Positie");
- De tocht kan het beste in de periode april t/m half oktober worden gemaakt. De kans dat alle toeristische voorzieningen open zijn, is dan het grootst.
- Alle antwoorden van deze wandelpuzzeltocht kun je terugvinden op:
<https://www.puzzeltochtonline.nl/wandelpuzzeltochten/nederland/zeeland/middelburg/antwoorden>
- Heb je vragen over deze wandelpuzzeltocht?
Laat het ons weten via: info@puzzeltochtonline.nl.
- We wensen je veel plezier toe bij het maken van deze wandelpuzzeltocht!

Prins Hendrikdok met toren Nieuwe Kerk

Belduna

Legenda

- Routebeschrijving puzzeltocht
- Toeristische informatie

Colofon

Tekst, fotografie en vormgeving:
Copyright puzzeltocht:

Marco Durieux
©2018 Belduna

We starten onze toeristische puzzeltocht op de Markt. Hier vinden we het fraaie oude stadhuis van Middelburg.

1. Welk symbool bevindt zich in het wapenschild van de Gemeente Middelburg?
a. Een leeuw	E
b. Een Sint-Andreaskruis	W
c. Een Jacoba's kruikje	R
d. Een toren	S

Voor het oude stadhuis zien we een bijzonder kunstwerk: twee stoelen die aan weerszijde van een sokkel staan met hierop een miniatuur van de markt met in het midden het stadhuis van Middelburg. In de sokkel bevinden zich twee kijkgaten.

2. Welke tekst staat onder deze kijkgaten vermeld?
a. Kijk in de tunnel: je ziet het riolerings-systeem van de stad uit de VIIIste eeuw	A
b. Ik zie, ik zie wat jij niet ziet	K
c. Neem een kijkje op de Middelburgse markt in het jaar 1217	D
d. Werp 50 eurocent in de gleuf en kijk wat er gebeurt	U

Aan de andere kant van de Markt gaan we rechtsaf de Gravenstraat in. Op huisnummer 7 zien we een kleurrijke gevelsteen. Deze bevat de naam van het woonhuis.

3. Welke naam is dit?
a. De Govden Stevr	C
b. De Olyfboom	I
c. De Halve Mane	O
d. De Pronte Joffer	F

We vervolgen onze puzzeltocht door de Gravenstraat en slaan bij de eerstvolgende kruising linksaf en komen terecht in de Zusterstraat. Aan het einde van deze straat gaan we rechtsaf de Sint Janstraat in en kort daarna linksaf. We bevinden ons nu op de Vismarkt. Links zien we het bronzen standbeeld "Kussend meisje" van Sjer Jacobs.

4. Hoe heet dit meisje?
a. Annechien	S
b. Geike	V
c. Sofie	E
d. Maeyken	H

Aan de andere zijde van de Vismarkt houden we links aan en wandelen via de Kleine Herenstraat linksaf de Herenstraat in. Op huisnummer 14 bevindt zich de Asjkenazische synagoge.

5. Waar hebben de Asjkenazim hun wortels?
- a. In Griekenland en het Midden-Oosten G
  - b. In Spanje en Noord-Afrika L
  - c. In Oostenrijk en de Balkan M
  - d. In Duitsland en Oost-Europa R

Aan het einde van de Herenstraat slaan we rechtsaf de winkelstraat Lange Delft in. Na 30 meter gaan we opnieuw rechtsaf. We bevinden ons nu in de Segeersstraat. Zodra we de Binnenhaven bereiken, wandelen we linksaf de Londensekaai in.

6. Welke kaai komt niet voor in Middelburg?
- a. Turfkaai T
  - b. Viskaai G
  - c. Houtkaai A
  - d. Bierkaai N

Bij de tweede straat slaan we linksaf. Dit is de Bellinkstraat. Aan de linkerzijde van huisnummer 35 gaan we het poortje onderdoor. We komen nu terecht in een fraai stukje historisch Middelburg. We lopen door het smalle gangetje en komen terecht op het Bellinkplein. Hier slaan we linksaf en bereiken na iets meer dan 20 meter opnieuw de Bellinkstraat (zie foto linksonder). Hier gaan we rechtsaf en bevinden ons na ongeveer 75 meter op het Damplein. Midden op dit plein zien we de Graanbeurs.

7. Van wie is de tekst "*This could be a place of post historical importance*"?
- a. Francesco Arena J
  - b. Peter van Beveren E
  - c. Maurizio Nannucci K
  - d. Braco Dimitrijevič T

We lopen verder naar het adres Dam 6 waar we het huis "De Posthoorn - De Roeybaerse" zien. In dit huis vond op 6 november 1944 een belangrijke gebeurtenis plaats.

8. Welke gebeurtenis was dat?
- a. Een overval op het Duitse hoofdkwartier door het ondergrondse verzet W
  - b. De overgave van de Duitse bezetter aan de geallieerden T
  - c. De uitbraak van 15 opgesloten Zeeuwse verzetslieden U
  - d. De aanhouding van de Middelburgse NSB-burgemeester Meerkamp van Embden door een Canadese verkenningseenheid A

Links van het huis "De Posthoorn - De Roeybaerse", op Dam 10, vinden we het huis "Bourgoigne"

9. Welke rol speelde dit huis tijdens de 2^e Wereldoorlog?
- a. Het was het hoofdkwartier van het ondergronds verzet van Middelburg R
  - b. Het was een onderduikadres voor Joodse kinderen O
  - c. Het was een voedseldistributiecentrum V
  - d. Het was een opslagplaats van in beslag genomen radio's en fietsen D

Even verderop, op Dam 36, vinden we het voormalig onderkomen van een schuttersgilde.

10. Welk schuttersgilde was in dit huis gevestigd?
- a. Kloveniersgilde O
  - b. Sint-Jorisgilde F
  - c. Sint-Sebastiaansgilde I
  - d. Sint-Agathagilde M

We wandelen verder over de Dam. Na een kleine 50 meter gaan we rechtsaf en komen terecht in de Kuiperspoort.

Dit uniek stukje oud-Middelburg toont ons een aantal pakhuisen die dateren uit de tijd van de VOC. In de jaren '70 van de vorige eeuw werden deze volledig gerestaureerd waarbij de voorgevels behouden bleven.

11. Over welke onderwerp werden binnen een middeleeuws gilde geen afspraken gemaakt?
- a. Kwaliteitsnormen L
  - b. Verdeling van de markt T
  - c. Opleidingsmogelijkheden U
  - d. Sociale voorzieningen H

Aan de andere kant van de Kuiperspoort lopen we onder het poortje door. en houden direct links aan. Nadat we opnieuw onder een poortje zijn gelopen, gaan we linksaf. We bevinden ons nu op de Rouaanse Kaai. Schuin rechts voor ons zien we in de verte een monumentale ijzeren dubbele basculebrug. Deze brug verbindt de Rouaanse kaai met de Kinderdijk over het Binnenkanaal.

12. Wat is de naam van deze brug?
- a. Geertebrug A
  - b. Spijkerbrug T
  - c. Bellinkbrug S
  - d. Koningsbrug N

De zuidwestzijde van de Kuiperspoort >

We vervolgen onze puzzeltocht over de Rouaanse Kaai. Nadat we de brug over het Prins Hendrikdok zijn gepasseerd, gaan we linksaf. Dit is de Rotterdamse Kaai. Na 85 meter slaan we rechtsaf de Brakstraat in. Bij de tweede straat gaan we linksaf en komen terecht in de Breesstraat. Recht voor ons zien we de achtkantige Oostkerk aan het Oostkerkplein.

13. Welke stelling over de Oostkerk is onjuist?
- a. Aan de kerk is gebouwd van 1647 tot en met 1667 B
  - b. De koepel gold als de grootste in de Noordelijke Nederlanden D
  - c. Het is de eerste kerk in Middelburg die speciaal voor de protestantse eredienst werd gebouwd E
  - d. Het orgel is geïnstalleerd tussen 1779 en 1783 door de gebroeders de Rijckere uit Gent. R

We lopen rechts om de kerk heen en wandelen de Verwerijstraat in. Op huisnummer 26a bevond zich het voormalige museum "De Glazenkast" dat gehuisvest was in een VOC-pand uit 1651.

14. Welke tekst staat op de voorgevel van dit pand?
- a. Zeeuwsche Graan- en Tarwehandel V
  - b. Zeeuwsche Voeder- en Kunstmesthandel P
  - c. Zeeuwsche Hout- en Papierhandel I
  - d. Zeeuwsche Kleding- en Schoeiselhandel O

Ons volgende doel is de Koepoort uit 1735. Om hier te komen, lopen we verder door de Verwerijstraat en gaan bij de eerste straat rechtsaf. Dit is het Molenwater. Aan het einde van deze straat zien we de fraaie stadspoort recht voor ons.

15. Welke bouwstijl heeft de Koepoort?
- a. Hollands classicisme K
  - b. Barok R
  - c. Art Nouveau Z
  - d. Neorenaissance D

We draaien ons om en wandelen via de Koepoortlaan door het Stadspark terug naar het centrum. Aan het einde van deze fraaie laan steken we de Zuidsingel over en komen terecht in de Bleek. Deze gaat na iets meer dan 100 meter over in de Haringplaats. Bij de Spanjaardstraat slaan we rechtsaf en komen terecht op de Balans. Op huisnummer 25 zien we het prachtige monumentale gebouw van de Sint Jorisdoelen.

16. Welk gilde maakte gebruik van dit gebouw?
- a. Kuipers A4 -> P12
  - b. Schutters A4 -> P10
  - c. Goud- en zilversmeden A4 -> P6
  - d. Brouwers A4 -> P2

Midden op de Balans bevindt zich het Zeeuws Slavernijmonument. Jaarlijks vindt hier op 1 juli de herden-

king van het slavernijverleden plaats onder de naam "Keti Koti".

17. Wat betekent "Keti Koti"?

a. Schrijnend verleden	A10 -> A7
b. Onmetelijk verdriet	A10 -> A4
c. Verbroken ketenen	A10 -> P13
d. Zwarte bladzijde	A10 -> A15

We lopen terug richting Spanjaardstraat. In plaats van deze straat in te wandelen gaan we nu rechtdoor de Sint Pietersstraat in. Op het punt waar deze straat het Damplein bereikt, zien we aan de rechterkant de Gistpoort.

18. Uit welk soort steen is de Gistpoort opgetrokken?

a. Uit arduinsteen	A7 -> P9
b. Uit avesnessteen	A7 -> P10
c. Uit ijzerzandsteen	A7 -> P3
d. Uit hoornsteen	A7 -> P5

We lopen langs de Gistpoort het Damplein op. Na 30 meter wandelen we rechtsaf de Korte Delft (winkelstraat) in. Op huisnummer 94, aan onze linkerzijde, zien we de Gasthuiskerk.

19. Wat was de oorspronkelijke naam van de kapel waaruit deze kerk is ontstaan?

a. Sint-Nicolaaskapel	A15 -> P13
b. Sint-Annakapel	A15 -> P8
c. Sint-Barbarakapel	A15 -> P3
d. Sint-Joriskapel	A15 -> P1

We vervolgen onze puzzeltocht over de Lange Delft en slaan bij de eerste straat rechtsaf. Dit is de Koorkerkstraat. Op het pleintje voor de abdijtoren "Lange Jan" zien we het fraaie beeldje van de Ringrijder.

20. Kennisvraag: Welke doorsnede heeft een wedstrijding waar de ringsteeker zijn lans doorheen moet steken?

a. 32 mm	A11 -> P12
b. 35 mm	A11 -> P7
c. 38 mm	A11 -> P6
d. 41 mm	A11 -> P15

We lopen verder naar de abdijtoren "Lange Jan".

21. Hoeveel treden telt deze 90,5 meter hoge toren?

a. 187	A8 -> P6
b. 207	A8 -> P15
c. 227	A8 -> P11
d. 247	A8 -> P2

< Het Van Leeuwen-orgel (1954) in de Nieuwe Kerk

Tussen de Lange Jan, de Nieuwe Kerk en de Koorkerk bevindt zich de Wandelkerk. Hier zien we het praalgraf van twee Nederlandse zeehelden.

22. Welke zeehelden zijn dit?

- a. Witte de With en Maarten Harpertzoon Tromp A3 -> P4
- b. Johan en Cornelis Evertsen A3 -> P12
- c. Michiel Adriaanszoon de Ruyter en Jacob van Heemskerck A3 -> P15
- d. Piet Heijn en Jan van Galen A3 -> P10

Direct achter de Nieuwe Kerk liggen de statige kloostergang, kloostertuin en kapittelzaal.

23. Welke functie heeft de kapittelzaal nooit gehad?

- a. Kapel voor de bisschop A13 -> P11
- b. Hospice A13 -> P7
- c. Stal A13 -> P5
- d. Leeszaal van de provinciebibliotheek A13 -> P13

Eveneens gevestigd in het abdijcomplex is het Zeeuws Museum

24. Welke collectie is niet aanwezig in dit museum?

- a. De historische collectie van het Koninklijk Zeeuws Genootschap der Wetenschappen A9 -> P7
- b. Een collectie hedendaagse kunst van de Provincie Zeeland A9 -> P14
- c. Een collectie prijzen en trofeeën van de Zeeuwse Ringrijders Vereniging A9 -> P2
- d. Een collectie beroemde Zeeuwse wandtapijten A9 -> P10

We verlaten de Abdij via de Balanspoort. In deze poort is een informatiebord bevestigd.

25. Welke stelling is onjuist?

- a. Middelburg ontstaat rond het jaar 855 binnen en rond de middelste van drie ringwalburgen op Walcheren A12 -> P12
- b. In 1123 wordt het klooster gesticht met behulp van de graaf van Holland en de bisschop van Utrecht A12 -> P4

- c. In 1492 vindt - na een verwoestende brand - wederopbouw van de abdij plaats A12 -> P8
- d. In 1574 gaat Middelburg over in Staatse handen en verlaat de kloostergemeenschap gedwongen de abdij. In de kerken worden voortaan protestantse erediensten gehouden A12 -> P3

Nadat we de Balanspoort onderdoor gelopen zijn, slaan we gelijk linksaf. Na iets meer dan 40 meter wandelen we rechtsaf de Bogardstraat in. Schuin tegenover huisnummer 10 gaan we het poortje met de tekst "*Dit is de Brovwerij Van de Drie Tonnekens. Anno 1620*" onderdoor. We lopen door het parkje en komen, nadat we opnieuw onder een poortje door gelopen zijn, uit in de Wagenaarstraat. Hier slaan we linksaf en bij de eerste straat vervolgens even rechtsaf. Aan onze rechterzijde zien we door het smeedijzeren hek de middeleeuwse gevel van Huis Sint Pieter (zie foto rechts). We keren terug naar de Wagenaarstraat en slaan rechtsaf het Hofplein in.

26. Welke instantie is tegenwoordig gehuisvest in het Van de Perrehuis op Hofplein 8?
- a. Volkssterrenwacht Philippus Lansbergen A1 -> P9
  - b. Het Zeeuws Archief A1 -> P5
  - c. Het Waterschap Scheldestromen A1 -> P7
  - d. De Rechtbank van Middelburg A1 -> P2

We wandelen verder over het Hofplein. Na ongeveer 70 meter gaan we rechtdoor de Lange Noordstraat in. Bij de tweede straat gaan we rechtsaf. Dit is de Stadhuisstraat. Bij de eerste straat links lopen we de Simpelhuisstraat in. Op huisnummer 10 vinden we de Engelse kerk.

27. Welke stelling is onjuist?
- a. De Zwarte Broeder Orde is genoemd naar de kleur van hun habijt A6 -> P9
  - b. Tijdens de Hervorming werd het klooster ontmanteld A6 -> P15
  - c. De kapel werd vanaf 1592 gebruikt als tapijtverwerkplaats A6 -> P7
  - d. Van 1629 tot 1822 was de kapel in gebruik als kerk voor de Engelse geloofsgemeenschap A6 -> P1

We gaan op weg naar het Seismolenbolwerk voor een kijkje bij de gelijknamige molen. Om hier te komen, lopen we eerst de Simpelhuisstraat uit en gaan rechtsaf de Vlasmarkt op. Aan het einde van deze straat, gaan we rechtsaf de Kromme Weele in. We lopen rechtdoor over de Seisbinnenbrug en komen terecht in de Seisstraat. Bij de stoplichten steken we het Seisplein over. Direct daarna slaan we linksaf en steken bij de stoplichten van hetzelfde kruispunt de Seissingel over. Nadat we dit hebben gedaan, gaan we rechtsaf en daarna meteen linksaf. We komen nu terecht op een wandelpad dat prachtig is aangelegd langs de singels van Middelburg. Een kleine 200 meter verderop bereiken we de de Seismolen.

28. Welke stelling is juist?

- a. De molen dateert uit 1738 A2 -> P11
- b. Van de vier nog resterende stadsmolens is de Seis- A2 -> P8
molen de oudste
- c. De molen werd gebruikt als zaagmolen A2 -> P6
- d. De wapensteen is voorzien van drie wapenschilden A2 -> P4

We vervolgen ons wandelpad langs de singels. Een kleine 750 meter verderop zien we molen "De Hoop" op het Vlissings Bolwerk.

29. Wat was de functie van deze molen in de periode 1735-1753?
- a. Een zaagmolen A14 -> P2
  - b. Een papiermolen A14 -> P10
  - c. Een korenmolen A14 -> P3
  - d. Een pelmolen A14 -> P11

We lopen rechts langs parkeerplaats "Het Groene Woud" (onderaan het Vlissings Bolwerk) en gaan het viaduct onder de gelijknamige weg door. Na 30 meter gaan we linksaf de Pottenbakkerssingel in. Deze gaat na 130 meter over in Achter de Houttuinen. Op huisnummer 30 zien we de fraaie Vlaamse gevel van de Kloveniersdoelen.

30. Welke functie had de Kloveniersdoelen tussen 1795 en 1956?
- a. Een stadsherberg/hotel A5 -> P15
  - b. Een militair hospitaal A5 -> P14
  - c. Een christelijke detailhandelsvak- A5 -> P7
school
  - d. Een katholiek weeshuis A5 -> P12

Dit was de laatste vraag van onze toeristische wandelpuzzeltocht door Middelburg. Je hebt nu in totaal 15 letters én 15 letterposities verzameld. Deze vormen gezamenlijk de naam van een vestingwerk dat in de 16e eeuw in Middelburg werd afgebroken.

Weet jij om welk vestingwerk het gaat? Vul dit tot slot hieronder als oplossing in.

Succes!

OPLOSSING:

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Tegenover de Kloveniersdoelen steken we via de Langevielebinnenbrug de Binnengracht over en komen terecht in de Langeviele. Een kleine 270 meter verderop bereiken we weer de Markt, het begin- en eindpunt van deze wandelpuzzeltocht.

We hopen dat we je met deze puzzeltocht een leuke dag in de fraaie historische binnenstad van Middelburg hebben bezorgd!

Vond je deze toeristische puzzeltocht leuk?

Probeer dan ook deze eens:

Autopuzzeltocht: Zeeland

Afstand: 150 km

Route: Middelburg - Vlissingen - Zoutelande - Westkapelle - Domburg - Oostkapelle - Serooskerke - Veere - Stormvloedkering Oosterschelde/ Neeltje Jans - Renesse - Brouwershaven - Dreischor - Zierikzee - Ouwkerk/Watersnoodmuseum - Zeelandbrug - Colijnsplaat - Goes - Kwadendamme - Middelburg.

Wandelpuzzeltocht: Den Bosch

Afstand: 6 km

Route: Markt - Schapenmarkt - Kruisbroedershof - Bastion Oranje - Spinhuiswal - De Mortel - Verwerstraat - Kerkstraat - Parade - Choorstraat - Bethaniestraat - Hinthamerstraat - Sint Josephstraat - Zuid-Willemsvaart - Citadellaan - Brede Haven - Stationsweg - Sint Jansstraat - Markt.

Wandelpuzzeltocht: Leiden

Afstand: 6,5 km

Route: Aalmarkt - Lange Mare - Lange Sint Agnietenstraat - Oude Singel - Lammermarkt - Steenstraat - Morsstraat - Rapenburg - Groenhazengracht - Pieterskerkhof - Steenschuur - Middelstegracht - Haarlemmerstraat - Hooglandse Kerkgracht - Nieuwstraat - Breestraat - Aalmarkt.

Wandelpuzzeltocht: Willemstad

Afstand: 1,5 km

Route: Parkeerplaats bij de rotonde Lantaarndijk/Benedenkade - Benedenkade - Bovenkade - Voorstraat - Landpoortstraat (Oost) - Kerkring - Landpoortstraat (West) - Hofstraat - Groenstraat - Raadhuisstraat

WILT U DE NAAMSBEKENDHEID VAN UW BEDRIJF *SNEL* VERGROTEN?

WAT DACHT U VAN EEN ADVERTENTIE IN DEZE PUZZELTOCHT!

belduna

Kijk voor alle adverteermogelijkheden op:
<https://www.puzzeltochtonline.nl/adverteren>

Disclaimer:

Belduna stelt zich aansprakelijk noch voor enige schade onverhoopt ontstaan door onjuiste informatie in deze wandelpuzzeltocht, noch voor schade aan jouw persoon, je medegenoten, je eigendommen of aan derden tijdens het maken van deze wandelpuzzeltocht.